

Bibliografija "Života i škole" 1982. - 2017.

Dubovicki, Snježana; Munjiza, Emerik

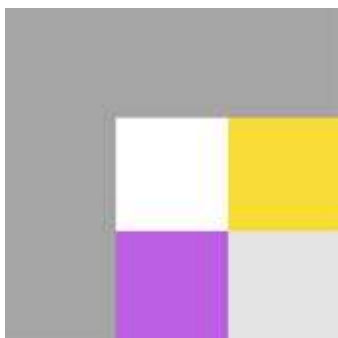
Authored book / Autorska knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2019**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:141:475978>

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-06**

Repository / Repozitorij:

[FOOZOS Repository - Repository of the Faculty of Education](#)

život i škola

ČASOPIS ZA TEORIJU I PRAKSU ODGOJA I OBRAZOVANJA

SNJEŽANA DUBOVICKI
EMERIK MUNJIZA

BIBLIOGRAFIJA 1982. – 2017.

ŽIVOT I ŠKOLA

Časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja

**Snježana Dubovicki
Emerik Munjiza**

BIBLIOGRAFIJA

1982. – 2017.

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI
OSIJEK**

U povodu 65. godišnjice izlaženja časopisa

Izdavač: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

Za izdavača: Prof. dr. sc. Damir Matanović

Recenzenti: Prof. dr. sc. Anđelka Peko
Prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević

Lektor i korektor: doc. dr. sc. Snježana Dubovicki

Tajnica: Gordana Šoštarko

Tehnički i likovni urednik: doc. dr. art. Marko Šošić

ISBN 978-953-6965-89-2

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Gradske i
sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 141220005.

Tisak: Zebra

Naklada: 300 primjeraka

Snježana Dubovicki
Emerik Munjiza

BIBLIOGRAFIJA „ŽIVOTA I ŠKOLE“
1982. – 2017.

Osijek, 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD - ŽIVOT I ŠKOLA 1982. - 2017.....	9
2. OPĆI PODATCI O ŽIVOTU I ŠKOLI: NAZIV, IZDAVAČ, TISAK, NAKLADNIK	10
3. UREDNIŠTVA, UREĐIVANJE I TEHNIČKO OPREMANJE	13
4. METODOLOŠKI OKVIR.....	15
5. OPĆA KVANTITATIVNA ANALIZA	17
5.1. ANALIZA ČLANAKA	19
5.2. ANALIZA PRILOGA.....	23
6. UVOD U BIBLIOGRAFIJU	24
7. LIKOVNE PROMJENE NASLOVNICA U ČASOPISU „ŽIVOT I ŠKOLA“	27
8. BIBLIOGRAFIJA ŽIVOTA I ŠKOLE OD 1982. DO 2017.	
A. ČLANCI	37
I. PEDAGOGIJA	37
1. Opća pedagogija	39
1.1. Teorija odgoja	44
1.2. Teorija obrazovanja	45
1.3. Metodologija pedagogije	45
2. Opća i nacionalna povijest pedagogije	46
2.1. Biografije poznatih osoba	46
2.2. Povijest hrvatskog školstva i pedagogije.....	48
3. Pedagogija ranog i predškolskog odgoja	50
4. Školska pedagogija	56
4.1. Općeobrazovni školski sustavi	57
4.1.1. Školski sustavi u svijetu	59
4.2. Rukovođenje školom	60
4.2.1. Rad stručnih i upravnih organa	61
4.3. Suradnički odnosi učitelj-učenik-obitelj.....	62
4.4. Razvojno-pedagoška služba	63
4.4.1. Profesionalno usmjeravanje.....	63
4.5. Izvannastavne aktivnosti i društveno-koristan rad	63
4.5.1. Izvannastavne aktivnosti	63
4.5.2. Učeničke zadruge i školski vrtovi.....	65
4.6. Školska higijena.....	67
5. Visokoškolska pedagogija	68

6. Andragogija	71
6.1. Permanentno stručno usavršavanje učitelja.....	71
7. Obiteljska pedagogija	75
8. Posebne pedagogije	76
8.1. Pedagogija djece s posebnim potrebama	76
8. 1. 1. Djeca s teškoćama	76
8. 1. 2. Nadareni djeca	79
8.2. Interkulturalna pedagogija.....	81
8.3. Pedagogija slobodnog vremena.....	81
II. DIDAKTIKA.....	83
1. Opća didaktička pitanja	84
2. Plan i program (kurikulum).....	86
3. Struktura odgojno-obrazovnog procesa	88
3.1. Pripremanje za nastavu	88
3.2. Organizacija i izvođenje nastave	88
3.3. Evaluacija – praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje	90
4. Oblici i strategije.....	93
4.1. Strategije odgoja.....	93
4.1.1. Odgoj za mir, toleranciju i suživot	93
4.1.2. Ekologijski odgoj.....	94
4.2. Strategije obrazovanja	95
5. Ekologija i mediji.....	97
6. Komunikacija i klima	98
6.1. Komunikacija.....	98
6.2. Klima	99
III. FILOZOFIJA I RELIGIJA.....	101
1. Filozofija	102
2. Religija	102
IV. PSIHOLOGIJA.....	103
V. METODIKE.....	107
1. Društvene znanosti.....	108
1.1. Povijest	109
1.2. Geografija	111
2. Prirodne znanost	111
2.1. Matematika.....	111

2.2. Fizika	114
2.3. Kemija	115
2.4. Biologija - Poznavanje prirode	116
3. Jezici i književnost.....	118
3.1. Hrvatski jezik.....	118
3.2. Strani jezici.....	121
3.3. Književnost.....	124
3.4. Medijska kultura	131
3.4.1. Dječji časopisi	132
3.4.2. Pedagoški časopisi.....	133
4. Informatologija i knjižničarstvo	133
5. Scenska i filmska umjetnost	134
6. Glazbena i likovna umjetnost	136
6.1. Glazbena umjetnost.....	136
6.2. Likovna umjetnost	138
7. Kineziologija i tjelesno-zdravstvena kultura	139
VI. NERAZVRSTANI ČLANCI.....	141
B PRILOZI	
I. Ocjene i prikazi.....	143
1. Ocjene i prikazi knjiga i časopisa	145
2. Ocjene i prikazi udžbenika i priručnika	157
3. Biografije	158
4. Bibliografije.....	159
II. VIJESTI IZ DRUŠTVENOG I PROSVJETNOG ŽIVOTA	161
III. KNJIŽEVNI PRILOZI I PROSLAVE	167
IV. PORUKE IZ UREDNIŠTVA	169
C KAZALO	
I. KAZALO AUTORA ČLANAKA.....	171
II. KAZALO AUTORA PRILOGA.....	187

9. POPIS TABLICA

Tablica 1. Naklada <i>Života i škole</i> 1989. – 2017. godine	12
Tablica 2. Popisi svih glavnih, odgovornih i tehničkih urednika kronološkim redom.	13
Tablica 3. Uredništvo <i>Života i škole</i> u trideset šestogodišnjem razdoblju od 1982. - 2017.....	14
Tablica 4. Naklada <i>Života i škole</i> prema brojevima, vrstama i brojem stranica po godinama	18
Tablica 5. Podaci o vrsti i broju članaka i priloga objavljenih u <i>Životu i školi</i> u razdoblju od 1982. do 2017. godine	20
Tablica 6. Broj i postotak članaka prema područjima, poljima i granama.....	21

10. POPIS SLIKA

Slika 1. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (1987).....	27
Slika 2. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (1999).....	28
Slika 3. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2005).....	29
Slika 4. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2010).....	30
Slika 5. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2012).....	31
Slika 6. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2015).....	32
Slika 7. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2016a).....	33
Slika 8. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2016b).....	34
Slika 9. Naslovnica časopisa <i>Život i škola</i> (2017).....	35

11. POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Članci pisani na temelju literature	22
Grafikon 2. Članci pisani uz pomoć strane literature.....	22

1. UVOD - ŽIVOT I ŠKOLA 1982. - 2017.

Život i škola, časopis za kulturno-prosvjetna pitanja počeo je izlaziti u Osijeku 1952. godine. Pokrenula ga je grupa istaknutih prosvjetnih i kulturnih radnika u okviru Kluba kulturnih radnika Osijeka. Organizatori pokretanja *Života i škole* bili su: Mirko Jirsak, Martin Petančić i Slobodan Kovačević, tadašnji profesori na Učiteljskoj školi u Osijeku.

U prvom broju pod nazivom *Zašto izlazimo?* obrazložena je osnovna ideja i programska orijentacija *Života i škole*. Prosvjetni radnici Osijeka i okolice osjećali su potrebu za izlaženjem časopisa iz područja kulture, prosvjete i školstva koji će korisno poslužiti učiteljima i učenicima i omogućiti im aktivno sudjelovanje sa svojim priložima.

Život i škola relativno brzo prelazi granice Osijeka i njegove okoline, kako po distribuciji tako i prema suradnji te poprima sva obilježja stručno-pedagoškog časopisa od općeg značaja i utjecaja.

Prva tridesetogodišnjica *Života i škole* obilježena je tiskanjem prigodnog broja *Zbornika*. Prigodom iste godišnjice tiskana je i *Bibliografija* trideset godišta *Života i škole* 1952. – 1981. godine, autora Živojina Petrovića.

Tom prilikom, Ukazom Predsjedništva Socijalističke Republike Jugoslavije broj 108. od 2. XII. 1982. godine za zasluge u razvijanju i unapređivanju pedagoške teorije i prakse, kao i za doprinos za stručno uzdizanje učiteljskog kadra *Život i škola* je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrenom zvezdom (od 1990. godine zvijezdom), a od 1991. godine ova se informacija više ne navodi u impressumu.

Imali smo namjeru na sličan način obilježiti i drugu tridesetu godišnjicu izlaženja *Života i škole*, prigodnim člankom i izdavanjem *Bibliografije Života i škole 1982. – 2011. godina*. Prigodni članak objavljen je u broju 27. iz 2012. godine. Zbog financijskih poteškoća *Bibliografija* nije tiskana u predviđenoj 2012. godini. Izdavanjem ove *Bibliografije Život i škola* dobio bi kontinuiranu šezdeset godišnju *Bibliografiju*, što bi bilo od velike praktične koristi svima koji se bave problematikom odgoja i obrazovanja, a posebno onima koji se bave poviješću školstva i pedagogije. Zbog financijskih poteškoća planirana *Bibliografija* nije tada izdana i s pet godina zakašnjenja pripremili smo dopunjenu *Bibliografiju* do 2017. godine.

2. OPĆI PODACI O ŽIVOTU I ŠKOLI: NAZIV, IZDAVAČ, TISAK, NAKLADNIK

Od 1982. godine časopis i dalje izlazi pod istim nazivom *Život i škola*, časopis za pedagoška i kulturno-prosvjetna pitanja. Isti naziv i podnaslov časopisa ostaje do kraja 1989. godine. Od prvog broja, 1990. godine, *Život i školu* izdaje Zavod za unapređivanje odgoja i obrazovanja Socijalističke Republike Hrvatske (i njegovi kasniji sljedbenici različitih naziva) s izmijenjenim podnaslovom: „časopis za teoriju i praksu u predškolskom, osnovnom i srednjem odgoju i obrazovanju, časopis za teoriju i praksu u predškolskom, osnovnom i srednjem školstvu i časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja.

Sjedište *Života i škole* premješteno je 1990. godine iz Osijeka u Zagreb. No bez obzira na promjenu sjedišta i podnaslova časopisa, *Život i škola* je zadržao kontinuitet izlaženja, što je vidljivo iz registriranih godišta izlaženja. Posljednje godište izlaženja iz Osijeka označeno je kao 38. godište, a sljedeće zagrebačko izdanje izlazi kao 39. godište.

Sljedeće, 1991. godine *Život i škola* mijenja podnaslov koji glasi: „Časopis za teoriju i praksu u predškolskom, osnovnom i srednjem školstvu“. Ovaj podnaslov *Život i škola* će zadržati do posljednjeg zagrebačkog broja 1 iz 1995. godine.

Nakon prekida u izlaženju od nekoliko godina (1996. – 1998.), 1999. godine sjedište *Života i škole* se vraća ponovno u Osijek i izlazi pod nazivom „*Život i škola*, časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja.“ Navedeni naslov i podnaslov časopis je zadržao do danas.

Između 1982. i 1989. godine *Život i školu* izdaje Zavod za prosvjetno-pedagošku službu za područje Zajednica općina Osijek sa sjedištem u Osijeku. Od broja 1 iz 1990. godine izdavač *Života i škole* je Zavod za unapređivanje odgoja i obrazovanja Socijalističke Republike Hrvatske, sa sjedištem u Zagrebu. Između 1990. i 1995. godine izdavač je navedeni Zavod koji će u međuvremenu nekoliko puta mijenjati ime.

Već sljedeće, 1991. godine, Zavod za unapređivanje odgoja i obrazovanja mijenja ime u Zavod za školstvo Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, koji se od svog osnutka navodi kao izdavač *Života i škole*.

Ministarstvo prosvjete i športa (Trg Burze 6) preuzima izdavanje *Života i škole* (bez navođenja Zavoda za školstvo) 1995. godine. No, Ministarstvo je izdalo samo prvi broj u 1995. godini. Iz nepoznatih razloga *Život i škola* više ne izlazi u ostatku 1995. godine, kao i u 1996., 1997. i 1998. godini.

Godine 1999. sjedište *Života i škole* ponovno se vraća u Osijek (sjedište je Pedagoški i Učiteljski fakultet) i nastavlja izlaziti pod nazivom „*Život i škola*, časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja.“

Profesori Pedagoškog fakulteta i Visoke učiteljske škole iz Osijeka: dr. Ladislav Bogнар, dr. Anđelka Peko i dr. Ana Pintarić pokreću izlaženje *Života i škole* u Osijeku od broja 1. 1999. godine.

Ministarstvo prosvjete i športa preuzelo je izdavanje *Školskog vjesnika* iz Splita i *Obrazovanja i rada* iz Zagreba i tiska ih kao zajednički časopis *Život i škola*. *Život i škola* nastavlja kontinuitet izlaženja i nakon posljednjeg 44. zagrebačkog godišta izlazi prvo

45. osječko godište. Ovim činom *Život i škola* prestaje biti sljednikom *Školskog vjesnika i Obrazovanja i rada*.

Od 1999. godine izdavači su ostali isti, s tim da je došlo do transformacija i promjena naziva navedenim ustanovama. Pedagoški fakultet je 2003./2004. akademske godine preimenovan u Filozofski fakultet, a Visoka učiteljska škola je 2005. preimenovana je u Učiteljski fakultet, a Učiteljski fakultet 2014. godine mijenja naziv u Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Do 2014. izdavači *Života i škole* su Filozofski fakultet i Učiteljski fakultet, a od 2015. godine izdavanje časopisa samostalno izdaje Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti.

Prva četiri broja *Života i škole* 1982. godine tiskana su u Grafosremu iz Šida. Od 5. broja iz 1982. godine do zaključno 1. broja iz 1995. godine *Život i škola* se tiska u Tipografiji Đakovo.

Nakon preuzimanja *Života i škole*, 1999. godine, Pedagoški fakultet odnosno njegov sljedbenik Filozofski fakultet, tiskaju *Život i školu* u vlastitoj tiskari do 2007. godine. Grafika iz Osijeka tiska *Život i školu* od 2008. godine. *Život i školu* br. 25 iz 2011. godine tiska Filozofski fakultet u Osijeku. Godište 2014. tiska se ponovno u Grafici, a brojevi od 2015. godine u Zebri iz Vinkovaca.

Naklada *Života i škole* nije se navodila do 1988. godine. Naklada se počinje navoditi od 1989. godine i ona je prikazana u Tablici 1.

U proteklih trideset i šest godina (između 1982. i 1988. naklada nije navođena, a između 1996. i 1998. časopis nije izlazio) *Život i škola* izašao je u ukupnoj nakladi od **76.550** primjeraka. Najveća mu je naklada bila 1989. i 1990. godine od 12.500 primjeraka. Prosječna godišnja naklada prije preseljenja u Zagreb 1989.-1994. iznosila je 9.525 primjeraka.

Nakon vraćanja sjedišta *Života i škole* u Osijek i gubitka sljedbeništva *Školskog vjesnika i Obrazovanja i rada*, njegova se naklada ustalila na broju od 500 primjeraka. Ova naklada je znatno manja od one koju je *Život i škola* imala prije preseljenja u Zagreb. Suvremena naklada u odnosu na početnu iz 1989. godinu (12.500 primjeraka godišnje), smanjena je za 12,5 puta (1.000 primjeraka godišnje).

Suvremenu nakladu treba promatrati u kontekstu smanjenog interesa za tiskane medije što ima za posljedicu smanjeni broja individualnih pretplatnika. *Život i škola* se prilagodio suvremenim trendovima informatizacije i od 2007. godine izlazi i u on - line verziji (<http://hrcak.srce.hr>).

Tablica 1. Naklada *Života i škole* 1989. – 2017. godine

Godine	Broj 1	Broj 2	Broj 3	Broj 4	Broj 5	Ukupno brojeva
1989.	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	12.500
1990.	3.500	2.850	2.850	2.850		12.050
1991.	2.850	2.850	2.850	-	-	8.550
1992.	1.200	1.600	1.600	1.600	1.600	7.600
1993.	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	8.000
1994.	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	8.000
1995.	1.600	-	-	-	-	1.600
1996.	-	-	-	-	-	-
1997.	-	-	-	-	-	-
1998.	-	-	-	-	-	-
1999.	350	-	-	-	-	350
2000.	350	350				700
2001.	500	700	-	-	-	1.200
2002.	500	500	-	-	-	1.000
2003.	500	500				1.000
2004.	500	500	-	-	-	1.000
2005.	500	500	-	-	-	1.000
2006.	500	-	-	-	-	500
2007.	500	500	-	-	-	1.000
2008.	500	500	-	-	-	1.000
2009.	500	500				1.000
2010.	500	500				1.000
2011.	500	500				1.000
2012.	500	500				1.000
2013.	500	500				1.000
2014.	500	500				1.000
2015.	500	500				1.000
2016.	500	500	500			1.500
2017.	500	500				1.000
	24.050	21.550	13.500	10.150	7.300	76.550

3. UREDNIŠTVA, UREĐIVANJE I TEHNIČKO OPREMANJE

Do 1990. godine *Život i škola* imao je jednog glavnog urednika. Od 1990. godine (nakon preseljenja sjedišta u Zagreb), uz glavnog urednika postoji i odgovorni urednik u istoj ili posebnoj osobi. Odgovorni urednik je prema funkciji bio direktor/ravnatelj izdavača Zavoda za školstvo (pod različitim nazivima). Može se pretpostaviti da se uvođenjem odgovornog urednika u osjetljivom i turbulentnom vremenu demokratskih promjena nastojalo dodatno zaštititi časopis.

U istom vremenu, uz funkciju odgovornog urednika uvodi se i funkcija tehničkog urednika. Glavni, odgovorni i tehnički urednici ponekad su bili članovi Uredništva, a ponekad nisu. Od 1999. godine i dalje postoje glavni i odgovorni urednik, ali u jednoj osobi (Tablica 2.)

Tablica 2. Popisi svih glavnih, odgovornih i tehničkih urednika kronološkim redom

Red. br.	Ime i prezime	Vrsta uredništva	Godina
1.	Petrović, Živojin	glavni urednik	1982. i 1983.
2.	Barić, Nikola	glavi urednik	između 1984. i 1995.
3.	Vrgoč, Hrvoje	odgovorni urednik	1990., 1991. i 1992.
4.	Kuntarić, Antun	odgovorni urednik	1992., 1993. i 1994.
5.	Dorešić, Miroslav	odgovorni urednik	1994.
6.	Bežen, Ante	odgovorni urednik	1995.
7.	Himmelrajh, Viktor	tehnički urednik	između 1990. i 1995.
8.	Pintarić, Ana	glavna i odgovorna urednica	između 1999. i 2010.
9.	Ladislav, Bogнар	glavni i odgovorni urednik	2011.-2012.
10.	Anđelka Peko	glavna i odgovorna urednica	između 2013. i 2017.

U 1992. godini imamo dva odgovorna urednika. Hrvoje Vrgoč bio je odgovorni urednik 1. i 2. broja navedene godine, a od 3. broja tu je funkciju preuzeo Antun Kuntarić. Miroslav Dorešić i Ante Bežen bili su odgovorni urednici samo jednog broja, Miroslav Dorešić broja 5. iz 1994., a Ante Bežen broja 1 iz 1995. godine.

U 36-o godišnjem razdoblju, prema dužini obnašanja funkcije glavnog urednika, izdvajaju se Ana Pintarić s 12 godina (između 1999. i 2010. godine) i Nikola Barić s 12 godina (između 1984. i 1995. godine). Od 2015. godine uz glavnog i odgovornog urednika uvodi se i funkcija izvršnih urednika (Snježana Dubovicki i Vesna Svalina). Uredništvo *Života i škole* prikazano je u Tablici 3. kronološkim i abecednim redom.

Tablica 3. Uredništvo *Života i škole* u trideset šestogodišnjem razdoblju od 1982. - 2017.

Red. br.	Prezime i ime	Član uredništva u godinama	Ukupno god.
1.	Barić, Nikola	1982. - 1983., 1990. - 1995.	8
2.	Bognar, Ladislav	1982. - 1989., 1999.- 2012.	22
3.	Lavrnić, Ilija	1982. - 1989.	8
4.	Stanić, Ivan	1982. - 1989.	8
5.	Subotić, Mladen	1982. - 1989.	8
6.	Damjanić, Ksenija	1983. - 1989.	7
7.	Benšić, Ivo	1984. - 1989.	6
8.	Bošnjak, Milan	1984. - 1989.	6
9.	Petrović, Živojin	1984.-1989.	6
10.	Brdarić, Radovan	1985. - 1989.	5
11.	Obradović, Milorad	1985. - 1989.	5
12.	Radulović, Mirko	1985. - 1989.	5
13.	Anić, Stanislav	1990.	1
14.	Hicela, Jovan	1990.- 1995.	5
15.	Himelrajh, Viktor	1990.	1
16.	Kunić, Ivana	1990.	1
17.	Staničić, Stjepan	1990.	1
18.	Tečić, Anđelko	1990. - 1995.	6
19.	Ivanek, Ana	1991. - 1995.	5
20.	Kuntarić, Antun	1993. - 1994.	2
21.	Peko, Anđelka	1999. - 2014.	18
22.	Pintarić, Ana	1999. - 2014.	15
23.	Vodopija, Irena	2000. - 2014.	14

Broj članova Uredništva bio je različit i kretao se od minimalno 3 člana do maksimalno 11 članova. U vrijeme prvog sjedišta u Osijeku broj članova Uredništva porastao je s 5 na 11. Svi članovi tadašnjeg Uredništva bili su djelatnici Zavoda za unapređivanje odgoja i obrazovanja za područje Zajednica općina Osijek.

Premještanjem sjedišta *Života i škole* u Zagreb i preuzimanjem sljedbeništva *Školskog vjesnika* i *Obrazovanja i rada*, formira se novo Uredništvo od 4 člana od kojih po jednoga člana daju navedeni časopisi, a četvrti član je imenovan iz Rijeke.

Vraćanjem sjedišta *Života i škole* u Osijek Uredništvo se formira od strane profesora Filozofskog i Učiteljskog fakulteta. Godine 2015. Uredništvo je prošireno na 14 članova i ima međunarodni karakter, ali više nema Uređivačkog odbora.

Preko deset godina funkciju člana Uredništva obnašali su: Ladislav Bognar (22 godinu), Anđelka Peko i Ana Pintarić (15 godina) te Irena Vodopija (14 godina).

Stjepan Staničić i Anđelko Tečić bili su članovi Uredništva iste 1990. godine, Stjepan Staničić za broj 1, a Anđelko Tečić za ostale brojeve te godine.

Tajnice *Života i škole* nisu se redovito navodile no moguće ih je rekonstruirati. Od 1982. do 1995. funkciju tajnice vršila je Mirjana Kolarić. Između 1999. i 2005. funkciju tajnice vršila je Gordana Šoštarko, od 2006. do 2009. Nelica Špoljarić, a od 2010. – 2017. ponovno Gordana Šoštarko.

I u ovom razdoblju *Život i škola* se tiska u standardnom formatu 15,5 x 22,5 cm. Naslovna stranica je tvrda, višebojna i likovno se mijenjala ponekad bez navođenja autora (Slika 1. – Slika 9., od 28. – 36. stranice). Naslovnu stranicu od 25. broja iz 2011. godine osmišljava i likovno oblikuje izv. prof. dr. art. Goran Kujundžić na Učiteljskom fakultetu odnosno na Fakultetu za odgojne i obavezne znanosti u Osijeku. 25. broj *Života i škole* iz 2011. godine doživio je brojne promjene, kako u tehničkom, tako i u sadržajnom smislu. U navedenom je broju uključena trojezičnost saržaja i sažetaka (engleski, njemački i hrvatski jezik) u odnosu na naslov časopisa, naslove tema, impressum, sažetke radova i upute suradnicima. Zadnja stranica je također od tvrdog papira. Na drugoj stranici nalaze se osnovni podaci o časopisu (impressum), a na pretposljednjoj se nalaze upute suradnicima. Na trećoj i četvrtoj stranici nalazi se sadržaj svakog pojedinog broja časopisa.

4. METODOLOŠKI OKVIR

(pisanje sadržaja, sažetka, poziva, citata, bilješki, recenzija, klasifikacija članaka, naputci suradnicima)

Sadržaj se nalazi na početku svakog broja. Godine 1982. sadržaj je pisan na hrvatskom, engleskom i ruskom jeziku. Isti način pisanja sadržaja zadržan je i u sljedećoj 1983. godini. Između 1984. i 1989. godine sadržaj je pisan na hrvatskom i njemačkom jeziku, a od 1999. do 2010. godine kontinuirano se piše na hrvatskom i engleskom jeziku. Broj 25. iz 2011. godine donosi promjene i na tom planu pa se navedeni sadržaj od 25. broja može čitati, osim na hrvatskom i engleskom i na njemačkom jeziku, što je zadržano do danas.

Na kraju svakog posljednjeg broja svakog godišta nalazi se sadržaj kompletnog godišta razvrstan prema određenim kategorijama. Od 1999. godine, od kada *Život i škola* izlazi u dva broja godišnje, godišnje se bibliografije više ne navode.

Sažeci se uz svaki članak počinju pisati od broja 2. u 1984. godini na hrvatskom i njemačkom jeziku. Od broja 1 iz 1986. godine, sažetak se na hrvatskom jeziku piše na početku rada, a na njemačkom jeziku na kraju rada. Od 1990. sažeci se pišu na hrvatskom i engleskom jeziku, a od 25. broja iz 2011., sažeci se osim na hrvatskom (koji se piše na početku rada) i engleskom pišu i na njemačkom jeziku (pišu se na kraju rada).

Članci se razvrstavaju prema Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji (UDK) od broja 1 iz 1986. godine. U istoj godini uvedena je stručno-znanstvena klasifikacija članaka prema kojoj su radovi podijeljeni na: izvorne znanstvene, pregledne, prethodna priopćenja, radove sa stručno-znanstvenih skupova i stručne radove. Klasifikaciju članaka predlaže autor, recenzenti, a konačnu odluku donosi Uredništvo časopisa. Do 25. broja

iz 2011. godine svaki pojedini rad pregledavao je jedan recenzent (koji je 80-ih godina bio javni – ime recenzenta bilo je napisano ispod članka kao fus – nota, a kasnije „tajni“), a od 25. broja 2011. godine članke čitaju dva recenzenta, čime se podiže i sama kvaliteta časopisa i radova objavljenih u njemu, a popis recenzenata toga broja nalazi se prije naputka suradnicima i na taj se način razotkriva „tajnost“ recenzija.

Podaci o recenzentima navode se od 1989. godine. Primijećeno je da su ponekad recenzenti imali niži akademski stupanj obrazovanja od autora, no taj se nedostatak zadržao relativno kratko vrijeme.

U 1982. i 1983. nema posebnih uputa o pisanju radova, zbog čega su oni metodološki bili različiti i neujednačeni.

Početne upute suradnicima od 1984. godine bile su kratke i davale su formalni okvir: podaci o autoru, orijentiranost članka i opseg.

Od 2000. godine upute suradnicima znatno su opširnije i određenije. One određuju: očekivani opseg rada, propisuju sažetak s očekivanim brojem riječi i izdvojenim ključnim riječima; pisanje poziva, citata i bilješki; pisanje literature; obilježavanje tablica i priloga. Od 25. broja 2011. godine naputci suradnicima pisani su trojezično na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku pri čemu se točno navodi što pojedina kategorija članka treba imati te kako se pišu pojedini radovi i što trebaju obuhvatiti.

Znanstvene i stručne radove recenziraju dva neovisna recenzenta (recenzije su anonimne), a ukoliko se ukaže potreba, rad se može poslati i trećemu recenzentu.

Stalno poboljšavanje metodološke i znanstvene razine rezultirali su da se radovi iz *Života i škole* referiraju u nekim relevantnim bazama podataka. Članci iz *Života i škole* referiraju se u sljedećim bazama podataka: Mla Internationalbibliography, New York, USA i EBSCO Publishing, Editorial Department, Massachusetts, USA, Emerald Management Reviews database, United Kingdom i Ulrichs Serials Analysis System, USA. On – line inačica časopisa dostupna je i na internetskoj stranici: <http://hrcak.srce.hr>, a radovi se osim u printanoj verziji, mogu slati uredništvu i putem e-maila: zivotiskola@gmail.com.

5. OPĆA KVANTITATIVNA ANALIZA

(broj izdanih brojeva prema godinama, broj objavljenih članaka i priloga, referentna literatura)

Između 1982. i 1994. godine *Život i škola* je redovito tiskan u 5 brojeva godišnje. Godine 1995. izašao je samo prvi broj. U 1996., 1997. i 1998. godini *Život i škola* nije izlazila. Od 1999. godine do danas *Život i škola* izlazi redovito dva puta godišnje. Između 1982. i 2017. godine pored redovitih brojeva tiskana su i 3 izvanredna i 5 tematskih brojeva.

Prvi izvanredni broj izašao je 1982. godine pod nazivom *Zbornik*, a posvećen je tridesetoj godišnjici izlaženja *Života i škole* (od 1952. do 1981. godine). Drugi izvanredni broj izašao je 1988. godine, a bio je posvećen nastavi fizike u osnovnoj i srednjoj školi. Treći izvanredni broj tiskan je 2016. godine u kojem su objavljeni radovi sa stručno-znanstvenog skupa Didaktički izazovi II.

Prva smotra učeničkih zadruga Slavonije i Baranje održana je 1982. godine u Velikoj Kopanici. Sljedeće, 1983. godine u trećem broju *Života i škole* u tematskom bloku objavljeni su radovi s navedene Smotre.

Godine 1988. objavljen je tematski broj *Života i škole* pod nazivom Radno-tehničko odgojno-obrazovno područje u funkciji tehničkog razvoja Jugoslavije.

Dva tematska broja objavljena su u 1993. godini. Četvrti broj *Života i škole* posvećen je temi UNESCO-vog projekta udruženih škola, a peti broj Didaktici.

Predškolski odgoj danas i sutra kao posebna tematska cjelina prikazana je u broju 3. iz 1994. godine.

Detalniji i konkretniji podaci o nakladi i njezinim bitnim oznakama prikazani su u Tablici 4.

U proteklih trideset šest godina izašlo je ukupno 102 svezaka *Života i škole*, što je u prosjeku 3 sveska godišnje, ili ako se izuzmu tri godine kada nije izlazio (1996., 1997. i 1998.) tada prosjek svezaka godišnje iznosi 3,3. Do 1994. godine u pravilu je redovito izlazilo po pet svezaka. Odstupanja su se dogodila 1991. godine, kada su izašla 3 sveska i 1995. godine kada je izašao jedan svezak.

Od 1999. godine *Život i škola* izlazi redovito u dva sveska. U ovih trideset i šest godina svi brojevi *Života i škole* tiskani su ukupno na 14777 stranica (brojane su samo numerirane stranice) ili u prosjeku na 410,5 stranica godišnje, odnosno bez godina kada nije izlazio taj prosjek iznosi 447,8 stranica godišnje.

Tiskanje dvobroja koristila su se rijetko, a u proteklih trideset šest godina tiskani su u tri navrata. U istom vremenskom razdoblju tiskana su i tri izvanredna broja, koja su bila istovremeno prigodna i tematska.

Tablica 4. Naklada *Života i škole* prema brojevima, vrstama i brojem stranica po godinama

Godine	Jednbroj	Dvobroj	Izvanredni broj	Ukupno	Broj stranica
1982.	5	-	1	6	869
1983.	5	-	-	5	597
1984.	5	-	-	5	504
1985.	5	-	-	5	485
1986.	5	-	-	5	481
1987.	5	-	-	5	474
1988.	5	-	1	6	725
1989.	5	-	-	5	484
1990.	3	1	-	4	481
1991.	3	-	-	3	402
1992.	5	-	-	5	519
1993.	5	-	-	5	539
1994.	5	-	-	5	463
1995.	1	-	-	1	130
1996.	-	-	-	-	-
1997.	-	-	-	-	-
1998.	-	-	-	-	-
1999.	-	1	-	1	216
2000.	2	-	-	2	241
2001.	2	-	-	2	237
2002.	2	-	-	2	246
2003.	2	-	-	2	288
2004.	2	-	-	2	343
2005.	2	-	-	2	263
2006.	-	1	-	1	172
2007.	2	-	-	2	263
2008.	2	-	-	2	368
2009.	2	-	-	2	432
2010.	2	-	-	2	536
2011.	2	-	-	2	476
2012.	2	-	-	2	613
2013.	2	-	-	2	713
2014.	2	-	-	2	361
2015.	2	-	-	2	452
2016.	2	-	1	3	906
2017.	2	-	-	2	393
Svega	96	3	3	102	14.777

5.1. ANALIZA ČLANAKA

(struktura i interpretacija radova prema vrsti, područjima i autorima)

U *Životu i školi* razlikuju se dva strukturalna područja: članci i prilozi. U člancima se iznose rezultati stručno-znanstvenih istraživanja, a u prilogima se objavljuju različite vrste informacija i vijesti kao što su: Ocjene i prikazi različitih vrsta djela, Vijesti iz društvenog i prosvjetnog života, Književni prilozi i proslave i Poruke Uredništva. Ova dva područja su i formalno u *Životu i školi* rastavljena (posebno označena) i mi smo pri klasifikaciji radova poštovali navedenu odvojenost. Članci su klasificirani u znanstvene (izvorne znanstvene, pregledne, prethodna priopćenja), stručne i one koji nisu klasificirani (Tablica 5.).

U proteklom 36-o godišnjem razdoblju između 1982. i 2017. godine u *Životu i školi* objavljeno je 1183 članka. Oni su prema sadržaju i području različiti, ali se kreću unutar pedagogije i njezinih srodnih znanosti. Između 1982. i 1985. godine nije postojala klasifikacija članaka prema znanstveno-stručnom principu. U tom vremenskom razdoblju objavljeno je 250. članaka. Klasifikacija na znanstvene i stručne radove uvedena je 1986. godine. Od ukupnog broja klasificiranih članaka na znanstvene članke otpada 497 članaka ili 52,9%, a na stručne članke 418 ili 44,5% i 24 ili 2,6% su nerazvrstani članci. Od 497 znanstvenih članaka najviše ih je unutar kategorije pregledni članci njih 242, zatim slijede izvorni znanstveni članci njih 180 i nakon njih prethodna priopćenja njih 75.

Pri klasifikaciji članaka na znanstvene i stručne, kao i unutar znanstvenih radova vidljiva je i značajna razlika po godinama, što može biti rezultat stvarne kvalitete radova, ali i neujednačenog kriterija autora, recenzenata i Uredništva.

Kao ilustraciju navodimo eklatantne primjere odnosa stručnih i znanstvenih radova. Tako je odnos između stručnih i znanstvenih radova 1994. godine iznosio 80,4% : 19,6%, a 2006. godine 29,4% : 70,6%.

Isto tako, u pojedinom godinama postoje velike razlike unutar znanstvenih članaka. U 1989. godini svih 14 objavljenih znanstvenih članaka su razvrstani u kategoriju preglednih, a 2004. godine od 14 objavljenih znanstvenih radova, njih 13 je svrstano u kategoriju izvorni znanstveni radovi.

Sve ovo ukazuje kako bi Uredništvo trebalo posvetiti značajniju pažnju oko ujednačavanja prilikom kategorizacije članaka (Javnim navođenjem recenzenata ili na neki drugi način) što je i učinjeno u 25. broju 2011. godine kada je u Naputku suradnicima još jednom detaljno napisano na što je potrebno obratiti značajnu pozornost u pojedinoj kategoriji članaka.

Tablica 5. Podaci o vrsti i broju članaka i priloga objavljenih u *Životu i školi* u razdoblju od 1982. do 2017. godine

Godine	Izvorni znanstveni članci	Pregledni članci	Prethodna priopćenja	Ukupno Znanstveni članci	Stručni članci	Nerazvrstani članci	Ukupno članci	Prilozi	Ukupno članaka i priloga
1982.	-	-	-	-	-	-	69	18	87
1983.	-	-	-	-	-	-	81	12	93
1984.	-	-	-	-	-	-	53	8	61
1985.	-	-	-	-	-	-	47	9	56
1986.	10	8	-	18	21	1	40	11	51
1987.	7	7	-	14	20	1	35	9	44
1988.	3	15	-	18	28	3	49	14	63
1989.	0	14	-	14	26	1	41	14	55
1990.	3	25	-	28	21	2	51	14	65
1991.	1	10	-	11	19	2	32	15	47
1992.	2	12	2	16	28	2	46	7	53
1993.	2	22	3	27	13	10	50	9	59
1994.	1	7	1	9	37	1	47	13	60
1995.	-	4	-	4	9	-	13	-	13
1996.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1999.	6	0	1	7	7	-	14	2	16
2000.	10	4	-	14	10	-	24	7	31
2001.	6	4	-	10	13	-	23	10	33
2002.	10	5	-	15	10	-	25	7	32
2003.	4	1	5	10	9	-	19	8	27
2004.	13	-	1	14	18	-	32	10	42
2005.	5	6	-	11	16	-	27	3	30
2006.	3	8	1	12	5	-	17	3	20
2007.	5	5	-	10	12	-	22	8	30
2008.	4	-	4	8	6	-	14	8	22
2009.	5	8	4	17	12	-	29	7	36
2010.	5	2	5	12	19	1	32	8	40
2011.	10	7	5	22	9	-	31	4	35
2012.	3	10	10	23	13	-	36	7	43
2013.	10	12	13	35	9	-	44	-	44
2014.	7	13	0	20	1	-	21	-	21
2015.	12	8	1	21	13	-	34	6	40
2016.	26	22	9	57	6	-	63	-	63
2017.	7	3	10	20	8	-	28	-	28
Ukupno	180	242	75	497	418	24	1190*	251**	1448

* U broju članaka izostavljeni su uvodi i predgovori, tako da stvaran broj članaka u Bibliografiji iznosi **1183**.

**Od 2014. godine više nema područja Prilozi nego Prikazi. Broju od 251. priloga dodaje se 14 Prikaza, tako da stvarni broj priloga i Prikaza iznosi 265

U Sadržaju pojedinih brojeva *Života i škole* članci su uglavnom razvrstavani u nekoliko kategorija: Članci općeg karaktera, Iz pedagoške prakse naših prosvjetnih djelatnika, Predškolski odgoj, Povijest pedagogije. Navedeno razvrstavanja članaka se tijekom vremena mijenjalo, više u nijansama, tako da sada postoje dvije kategorije: Teorijski problemi i rasprave i Iz prakse. Od 2015. nema rubrike „Iz prakse“.

Pojedinačna klasifikacija članaka prema Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji (UDK) počela je od 1. broja 1986. godine. Iste godine i u istom broju počela je i klasifikacija članaka na znanstvene i stručne.

Za ovu *Bibliografiju* mi smo odlučili da prema temama i područjima sve članke svrstamo u pet velikih cjelina. Naziv cjelina, broj članaka, kao i postotne odnose prikazali smo u Tablici 6.

Tablica 6. Broj i postotak članaka prema područjima, poljima i granama

Područja, polja i grane	Broj članaka	Postotak (%)
Pedagogija i njezine discipline	530	44,8
Didaktika	206	17,4
Filozofija i religija	11	0,9
Psihologija	20	1,7
Metodike pojedinih nastavnih predmeta	405	34,3
Nerazvrstani članci	11	0,9
Svega	1183	100

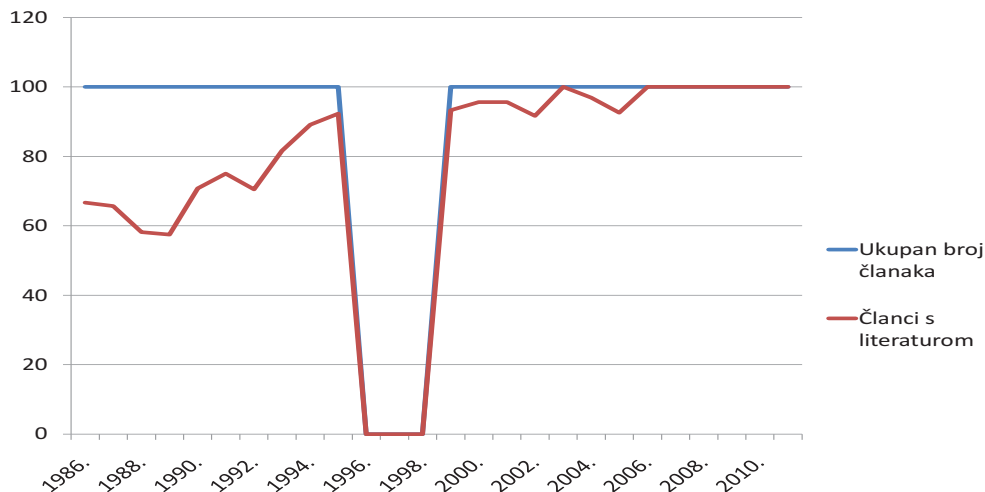
Iz navedenih podataka u Tablici 6. vidljivo je da prema broju dominiraju članci iz područja pedagogije, što se može obrazložiti karakterom časopisa i širinom ove znanstvene grane unutar koje se nalaze sljedeće discipline: Opća pedagogija, Opća i nacionalna povijest pedagogije, Pedagogija ranog i predškolskog odgoja, Školska pedagogija, Visoko školska pedagogija, Andragogija, Obiteljska pedagogija i Posebne pedagogije.

Drugo područje prema zastupljenosti članaka su nastavni predmeti i njihove metodike, a zastupljenost članaka iz ovog područja je rezultat broja nastavnih predmeta, broja nastavnih sati, ali u posljednje vrijeme i pojačanog interesa za ovo područje.

Didaktička problematika prema broju zastupljenosti članaka je na trećem mjestu. Ostala područja: filozofija, religija i psihologije skromnije su zastupljena prema broju članaka jer za ova područja postoje časopisi iz njihovih područja. S obzirom na sadržaj, manji broj radova nije bilo moguće klasificirati unutar postojećih kategorija.

Kvalitetu članaka moguće je procjenjivati i na temelju analize upotrijebljenog kritičkog aparata (poziva, citata, bilješki, izvora, literature, strane literature).

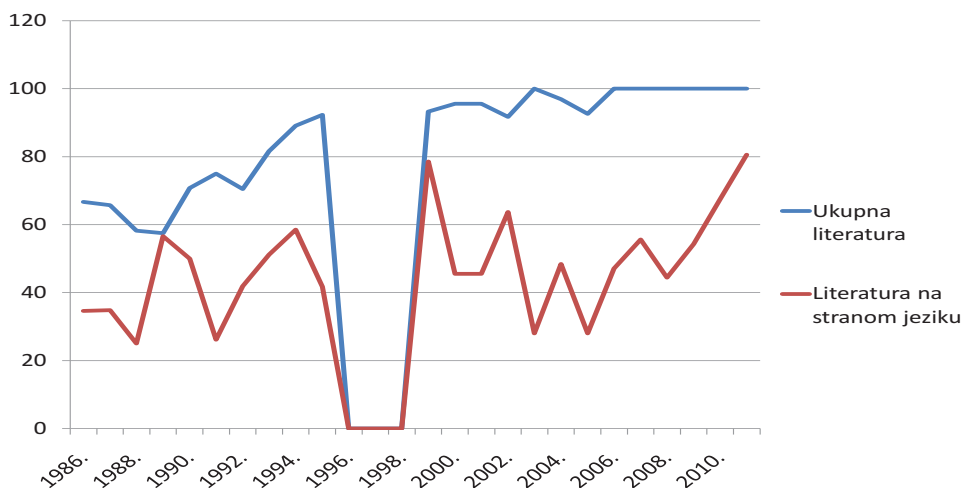
Postotak članaka koji su se u vremenskm razdoblju od 1986. do 2011. godine pisali uz pomoć literature prikazani su Grafikonom 1.

Grafikon 1. Članci pisani na temelju literature

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da je broj članaka koji su pisani na temelju literature imaju uglavnom stalnu tendenciju rasta s početnih trideset posto (1982. godine) on je dosegnuo razinu od 100 %. U posljednjih petnaestak godina članci pisani na temelju literature kreću se unutar visokog raspona između 90% i 100%, između 1996. i 1998. časopis nije izlazio zbog toga i nema literature za ta godišta.

Zanimljivo je bilo vidjeti i istražiti jesu li se autori pri pisanju članaka služili stranom literaturom te u kojem postotku su to činili (Grafikon 2).

Grafikon 2. Članci pisani uz pomoć strane literature

Od 2006. godine svi su radovi pisani na temelju relevantne literature. U znatno manjem broju članaka korištena je literatura na stranome jeziku. Kod upotrebe literature na stranome jeziku do 2010. godine nije primijećena tendencija stalnog rasta, nego više tendencija cikličkog karaktera, rasta i pada upotrijebljene literature na stranom jeziku. Poslije 2010. godine gotovo je pri pisanju svih članaka korištena strana literatura i ona prema godinama iznosi: 2012.- 83%, 2013. - 84%, 2014. - 92%, 2015. - 77%, 2016. - 92% i 2017. -86%. U ovim posljednjim godinama ima članaka koji su napisani isključivo na temelju strane literature. Bez strane literature pisani su uglavnom članci iz povijesti hrvatskog školstva i pedagogije i neki stručni članci. Primjetljiva je i masovnija upotreba literature s internetskih stranica.

Moguće je zaključiti da se uporaba literature može vezati uz karakter pojedinih članaka, kao i uz pojedine autore, ali i uz problematiku kojom se pojedini autori bave.

Navedena 1183 članka napisalo je 686 autora (kod 7 članaka nije utvrđeno autorstvo), što znači da je svaki autor u prosjeku napisao nešto manje od dva rada. Među 686 autora, manje od 5 članaka napisao je 651 autor. Više od 5 članaka napisalo je 35 autora, što znači da je 5% autora napisalo 22,9% članaka.

Deset i više članaka napisala su četvorica prvonavedenih autora: Ladislav Bognar 25, Ana Pintarić 19, Emerik Munjiza 18 i Zdenko Kosinac 15.

Svoje radove autori su slali iz različitih mjesta tadašnje cijele Jugoslavije, kao i iz inozemstva. S obzirom na karakter časopisa, jasno je da dominiraju autori iz Osijeka, a nakon toga po broju slijede oni iz ostalih dijelova Republike Hrvatske, Jugoslavije i inozemstva. Prema broju članaka prvih pet gradova je zastupljeno s navedenim brojem autora: Osijek, 197 autora (28,0%), Zagreb, 118 autora (16,8%), Rijeka, 35 autora (5,0%), Split, 24 autora (3,4%), Slavonski Brod 12 (2,6%).

Sa područja nekadašnje Jugoslavije javilo se 53 autora (7,5%), a iz inozemstva 18 autora (2,6%). Ovaj podatak pokazuje da je još uvijek mali postotak radova koji su poslani iz drugih zemalja u čemu bi trebalo načiniti pomak.

Analiza ukazuje da i pored toga što je *Život i škola* imao regionalni karakter (ili barem se to odnosilo na njegove prve analizirane godine) on je daleko nadmašio tu ulogu i prerastao u značajan časopis iz pedagogije s ambicijom da bude i znanstveno međunarodno referentan.

5.2. ANALIZA PRILOGA

U analiziranom razdoblju, između 1982. i 2017. godine u *Životu i školi* objavljeno je ukupno 265 priloga. Prilozi su razvrstani u sljedeće kategorije: Ocjene i prikazi, Vijesti iz društvenog i prosvjetnog života, Književni prilozi i proslave, Poruke iz Uredništva.

Unutar cjeline Ocjene i prikazi nalaze se podcjeline: Prikazi knjiga i časopisa, Ocjene udžbenika i priručnika, Biografije i Bibliografije.

Cjelina Vijesti iz društvenog i prosvjetnog života sadržava: Priloge o održanim savjetovanjima, seminarima i kongresima, Vijesti iz rada stručnih udruga i organizacija, kao i Vijesti iz društvenog života.

Unutar cjeline Književni prilozi i proslave uz književne priloge nalaze se još i vijesti o jubilejima, nagradama, kao i prilozi *In memoriam*.

U posljednjoj cjelini nalaze se poruke Uredništva. Stalna poruka Uredništva je Uputa suradnicima (od 25. broja 2011. Naputak suradnicima), a ostale su prigodnog karaktera.

Od ukupno 265 priloga i prikaza najveći broj, njih 208 (78,5 %) je iz područja Ocjene i prikazi. U Ocjenama i prikazima prema broju priloga dominiraju ocjene i prikazi knjiga, kojima su posvećena 160 prikaza, što u odnosu na ovu cjelinu čini 76,9%.

Prema broju prikaza slijedi cjelina Vijesti iz društvenog i prosvjetnog života sa 43 priloga (16,2%).

Književni prilozi i proslave, kao i Poruke iz Uredništva (bez stalne Poruke suradnicima) ukupno sadrže 9 priloga (3,4%).

Od 265 priloga mjesto autorstva utvrđeno je u 203 priloga (direktnim navođenjem, prema analogiji ili osobnim poznanstvom). Kod 22 priloga nije utvrđeno autorstvo. 119 autora objavilo je 216 priloga ili nešto oko 2 priloga, slično kao i kod članaka. Svoje priloge autori su uputili iz 35 mjesta. Najveći broj priloga poslan je iz Osijeka 128 (63,1%) i Zagreba 28 (13,8%). U priložima nalazimo i autore iz svih republike nekadašnje Jugoslavije. Među priložima ima jedan i iz inozemstva (Budimpešta).

Budući da je *Život i škola* imao regionalni karakter za područje Slavonije i Baranje (nekadašnje Zajednice općina Osijek), najveći broj priloga dolazi upravo iz tog područja: 139 (68,5%). Gotovo jedna trećina priloga (31,5%) je stigla izvan navedenoga područja, što ukazuje da je *Život i škola* vrlo brzo prerastao regionalni karakter i postao jedan od značajnijih pedagoških časopisa u Republici Hrvatskoj.

6. UVOD U BIBLIOGRAFIJU

(Upute korisnicima)

Ova *Bibliografija Života i škole* sadrži sve radove objavljene između 1982. i 2017. godine. Za prvih trideset godina 1952. - 1981. izdana je *Bibliografija* 1981. godine. U ovoj *Bibliografiji nalaze se svi radovi (bez obzira na vrstu i opseg) objavljeni između prvog broja iz 1982. godine i posljednjeg broja iz 2017. godine.*

U navedenom razdoblju objavljena je 1183 članaka i 265 priloga ili ukupno 1448 bibliografskih jedinica.

Bibliografija je strukturirana u tri cjeline. U prvoj cjelini nalazi se popis članaka, u drugoj popis priloga, a u trećoj kazalo autora članaka i priloga.

Pod člancima se podrazumijevaju teorijske rasprave, empirijska istraživanja, iskustva iz prakse, razmatranja pojedinačnih odgojnih problema (osoba). Članci su razvrstani u tematska područja, koja se dalje dijele u poglavlja i podpoglavlja

U ovoj *Bibliografiji* članci su razvrstani u sljedeća područja: Pedagogija, Filozofija i religija, Psihologija, Didaktika, Metodike i Nerazvrstani članci.

Unutar svakog od navedenih područja nalazi se određen broj poglavlja. Prvo područje, Pedagogija, sadrži osam poglavlja: Opća pedagogija, Opća i nacionalna povijest pedagogije, Pedagogija ranog i predškolskog odgoja, Školska pedagogija, Visokoškolska pedagogija, Andragogija, Obiteljska pedagogija i Posebne pedagogije.

Područje Didaktike prikazano je kroz sedam poglavlja: Opća didaktička pitanja, Kurikulum, Cilj i zadaci odgojno-obrazovnog procesa, Struktura odgojno-obrazovnog procesa, Oblici i strategije, Ekologija i mediji i Komunikacija i klima.

Treće područje obuhvaća članke vezane uz filozofiju i religiju, dok je četvrto područje izdvojeno kao psihologija.

Peto je područje „Metodike“, sastoji se od sedam poglavlja: Društvene znanosti, Prirodne znanosti, Jezik i književnost, Informatologija i knjižničarstvo, Scenska i filmska umjetnost, Glazbena i likovna umjetnost, Kineziologija i tjelesno-zdravstvena kultura. Zbog opsega radova i posebnih logičkih cjelina kod nekih poglavlja išli smo u daljnju konkretizaciju. Kao ilustraciju navodimo poglavlje: „Jezik i književnost“ koje smo dalje konkretizirali na: Hrvatski jezik, Strani jezici, Književnost, Medijska kultura, a umutar Medijske kulture smo otvorili dvije nove podkategorije: Dječji časopisi i Pedagoški časopisi. Detaljnija konkretizacija vidljiva je u sadržaju.

Izbor dijelova, područja i poglavlja napravljen je na temelju uobičajene pedagoške klasifikacije, kao i Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK) nakon što je 1986. godine uvedena u časopis.

Članke koje nismo uspjeli uvrstiti niti u jednu predviđenu kategoriju izdvojili smo u posebno šesto područje pod nazivom „Nerazvrstani članci“.

U ovoj Bibliografiji nalaze se tri vrste nerazvrstanih članaka: članci koji nisu razvrstani prema sadržajima i područjima, članci koji nisu razvrstani prema klasifikaciji (stručni, znanstveni) i članci kod kojih nije utvrđeno autorstvo.

Pod prilozima se misli na različite informacije i obavijesti iz kulturnog i prosvjetnog života. Prilozi su razvrstani u četiri područja: Ocjene i prikazi, Vijesti iz društvenog i prosvjetnog života, Književni prilozi i proslave i Poruke Uredništva.

Područje Ocjene i prikazi strukturirali smo u četiri poglavlja: Prikazi knjiga i časopisa, Prikazi udžbenika i priručnika, Biografije i bibliografije (One biografije koje su objavljene u okviru dijela članaka prikazali smo u člancima).

Zbog manjeg broja priloga ostala područja nismo dalje dijelili na poglavlja. U trećem dijelu „Kazalo autora“ posebno su prikazani autori članaka, a posebno autori priloga. u slijedećim prilozima nalaze se Prilozi tablica i Prilozi fotografija.

Svi članci i prilozi unutar navedene strukture (dijelovi, područja, poglavlja, podpoglavlja) razvrstani su abecednim redom autora. U svakoj od navedenih struktura počinje se s prvim slovom abecede navedenog autora. Ispred svake bibliografske jedinice nalazi se kronološki broj. Kronološki brojevi posebno se vode za članke od 1 do 1183, a posebno za priloge od 1 do 265.

Svaka bibliografska jedinica sadrži uobičajene podatke: prezime i ime autora, godina, naziv članka, godište, broj i stranice, na primjer:

Geršić, Stjepan (1974.) Odgojno djelovanje putem izvannastavnih aktivnosti 1974, XXIII, broj 1 - 2, str. 87. - 91.

U pisanju godišta i brojeva nema dosljednosti. Pojedina godišta pisana su arapskim brojkama (između 1982. i 2001. godine), zatim rimskim brojkama (između 2002. i 2010. godine) da bi se od 2011. ponovno godišta pisala arapskim brojkama. Mi smo u Bibliografiji pisali godišta onako kako su se navodila u pojedinim godištimu. Između 1982. i 1999. godine članci su numerirani unutar godišta (od 1 do 5). Od 1999. do 2014. godine časopisi su numerirani kumulativno od 1 do 32 (u pravilu dva broja godišnje). Od 2015. godine numeriranje se vrši unutar godine (u pravilu dva broja godišnje).

Ukoliko je neki rad rezultat rada triju autora, pišu se sva trojica onim redom kojim su navedeni u radu. Ukoliko je neki rad rezultat rada više od trojice autora, tada se piše prvi autor i „ostali“ (ne navode se imenom ostali autori). Radovi bez autora pišu se kao i navedeni, samo se umjesto autora navode zvjezdice (ili neki drugi simbol).

S obzirom da su radovi pisani s akademskim titulama i bez njih mi smo se odlučili da kod nijednog autora ne navodimo titulu i time metodološki ujednačimo pristup.

Svi članci i prilozi razvrstani su unutar navedenih područja, poglavlja i podpoglavlja prema zakonitosti abecednog reda prezimena (ako je potrebno do razlikovnog slova) odnosno naziva djela.

Ukoliko isti autor, unutar određene klase, ima više radova, tada se oni navode kronološkim redom na temelju godine, broja i brojeva stranica.

U Kazalu autora posebno su abecednim redom razvrstani autori članaka, a posebno autori priloga. Uz svakog autora nalaze se redni brojevi njihovih članaka, odnosno njihovih priloga.

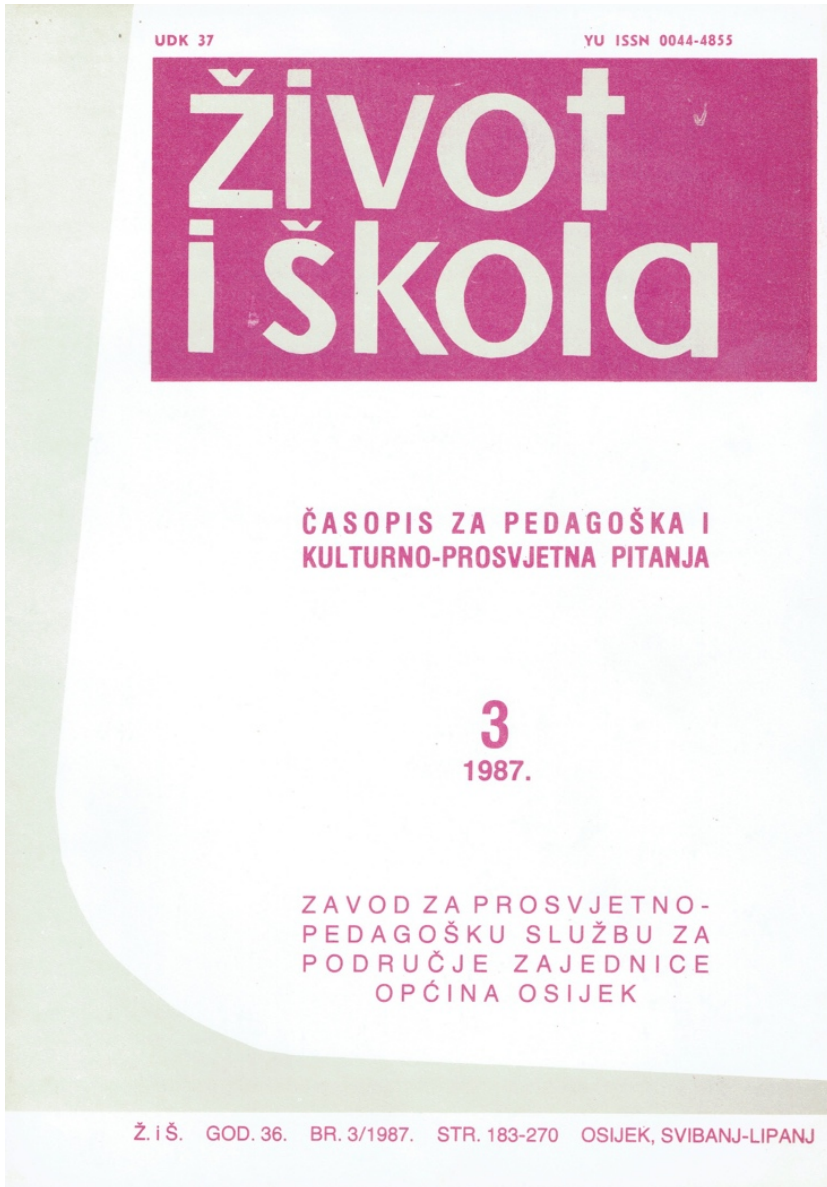
I u kazalu članaka i u kazalu priloga postoji posebna kategorija članaka i priloga bez autora, ali također s pripadajućim kronološkim brojem.

Potrebne informacije iz ove *Bibliografije* korisnici mogu tražiti na temelju Sadržaja prema dijelovima, područjima, poglavljima i podpoglavljima. Informacije je moguće tražiti i pomoću autorskog kataloga članaka i priloga. Uz svakog autora nalaze se svi redni brojevi njegovih članaka i priloga i na taj način je vrlo brzo moguće doći do potrebne informacije.

Ovom *Bibliografijom Život i škola* dobit će zaokruženu i cjelovitu bibliografiju za razdoblje između 1952. i 2017. godine (uzimajući u obzir izdanu Bibliografiju 1952. - 1981.), što će biti od velike praktične koristi širokom krugu kulturnih i prosvjetnih djelatnika kao i studentima.

7. LIKOVNE PROMJENE NASLOVNICA U ČASOPISU „ŽIVOT I ŠKOLA“

U istraživanome razdoblju, autori su uočili i promjene u likovnim rješenjima naslovnica časopisa koji su izlazili od 1982. do 2017. godine. Od 1982. do 1995. naslovnice su izgledale slično kao na Slici 1., samo u drugim bojama.

Slika 1. Naslovnica časopisa Život i škola (1987)

Od 1999. do 2001. godine, naslovnica časopisa se likovno promijenila što je moguće vidjeti na Slici 2.

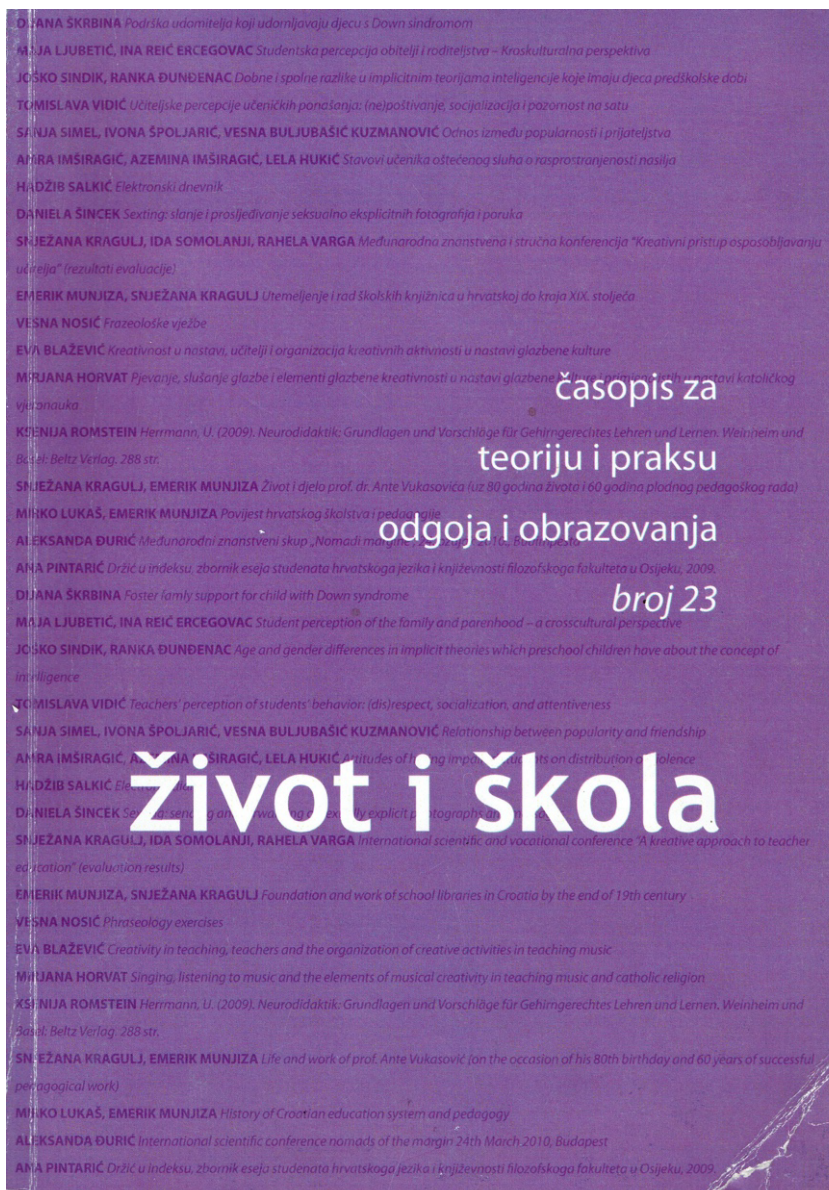
Slika 2. Naslovnica časopisa Život i škola (1999)

Od 2003. do 2007. godine, naslovnica dobiva novi izgled (Slika 3).

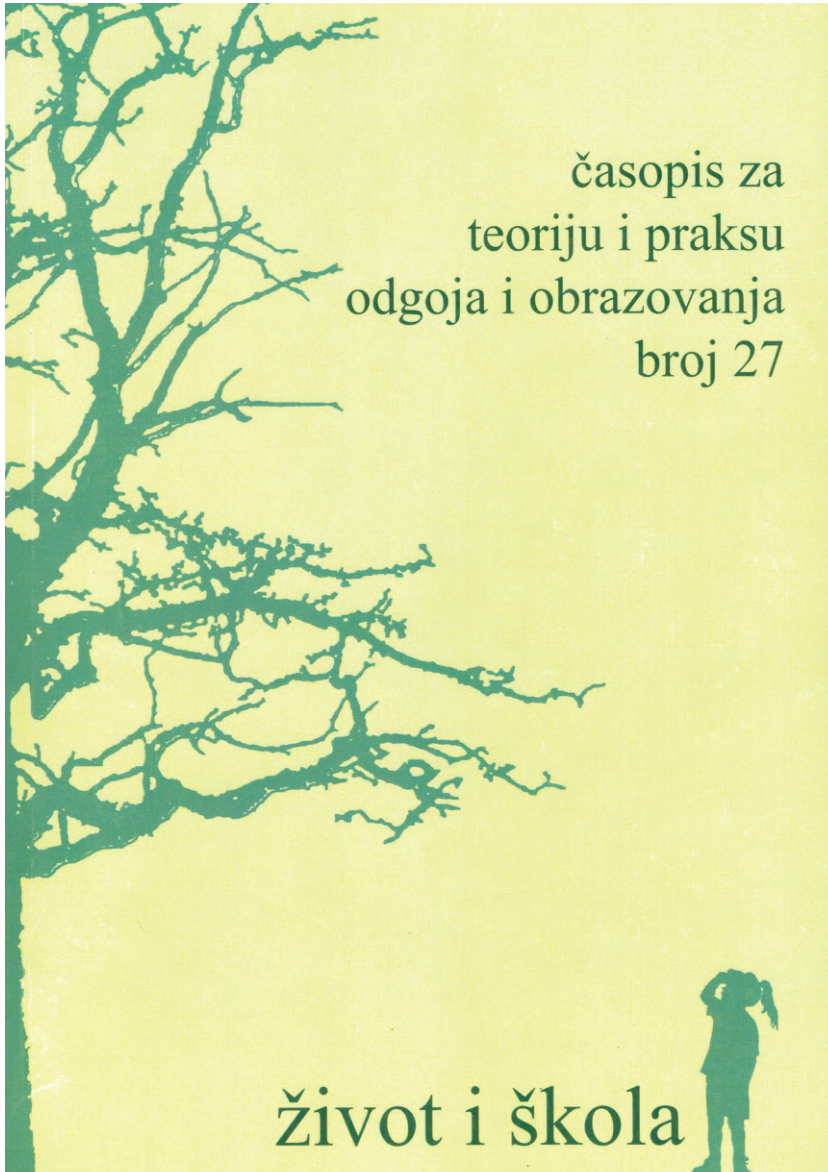
Slika 3. Naslovnica časopisa Život i škola (2005)

Od 2008. do 2010. godine, naslovnica časopisa ima novo likovno rješenje vidljivo na Slici 4.

Slika 4. Naslovnica časopisa Život i škola (2010)

Od 2011. do 2014. godine, naslovnica časopisa ponovno ima novo likovno rješenje vidljivo na Slici 5.

Slika 5. Naslovnica časopisa Život i škola (2012)

Od 2015. do 2017. godine, naslovnice časopisa dinamičnije su mijenjale svoje likovna rješenja što je vidljivo iz Slika 6., 7., 8. i 9.

Slika 6. Naslovnica časopisa Život i škola (2015)

Slika 7. Naslovnica časopisa Život i škola (2016a)

Slika 8. Naslovnica časopisa Život i škola (2016b)

Slika 9. Naslovnica časopisa Život i škola (2017)

Bibliografiju držim izuzetno značajnom jer omogućuje ne samo brže pretraživanje informacija već i sveobuhvatnije traženje na temelju sadržaja prema dijelovima, područjima, poglavljima i podpoglavljima. Omogućeno je traženje informacija i pomoću autorskog kataloga članaka i priloga. Redni brojevi članaka i priloga nalaze se uz svakog autora i na taj je način moguće vrlo brzo doći do potrebne informacije. Također, autori nude niz praktičnih koristi budućim prosvjetnim djelatnicima (studentima) kao i širokom krugu djelatnika iz kulturne, prosvjetne i znanstvene zajednice.

Posebna vrijednost ove Bibliografije jest u tome što Snježana Dubovicki i Emerik Munjiza podsjećaju na važnost časopisa u prošlosti, njegovu ne samo hrvatsku značajnost već i internacionalnu te daju prijedloge za budućnost. Držim važnim da nadležno Ministarstvo, akademska zajednica, stručnjaci i praktičari i dalje podupiru izlaženje ovoga časopisa kao i ove Bibliografije. Ova će Bibliografija doprinijeti daljnjim procesima analize doseg a i daljnjih putova promišljanja o stručnoj i znanstvenoj produkciji unutar određenih obrazovnih polja.

Snježana Dubovicki i Emerik Munjiza na temelju analize zaključuju da i pored toga što je Život i škola imala i ima regionalni karakter (ili barem se to odnosilo na njegove prve analizirane godine) on je daleko nadmašio tu ulogu i prerastao u značajan časopis iz znanstvenoga polja pedagogije s ambicijom da bude i znanstveno međunarodno referentan.

prof. dr. sc. Anđelka Peko

Autori Snježana Dubovicki i Emerik Munjiza znanstvenom monografijom Bibliografijom časopisa Života i škola zaokružuju cjelovitu bibliografiju za preko šezdeset godina i daju svojom podrobnom analizom praktičnu, ali i znanstvenu vrijednost i koristit će budućim prosvjetnim djelatnicima (studentima) i stručnjacima i znanstvenicima iz kulturne, prosvjetne i znanstvene zajednice.

Autori Snježana Dubovicki i Emerik Munjiza obrazlažu i potkrepljuju važnost časopisa „Život i škola“ u prošlosti, njegov hrvatski i internacionalni značaj i prepoznatljivost i donose prijedloge za buduće djelovanje i unaprijeđenje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, akademska zajednica, stručnjaci i praktičari i podupiru izlaženje časopisa „Život i škola“, a svakako i Bibliografiju autora. Držim da Bibliografija doprinijeti daljnjim procesima analize, doseg a i daljnjih promišljanja stručnjaka praktičara i znanstvenika o stručnoj i znanstvenoj produkciji unutar određenih obrazovnih polja časopisa „Život i škola“.

prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević

